

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU N° 60

NOV. - DES. 1988

**PRENSA
CORONA**

75è. Aniversari de la Parròquia

NOTÍCIES LOCALS

GENER

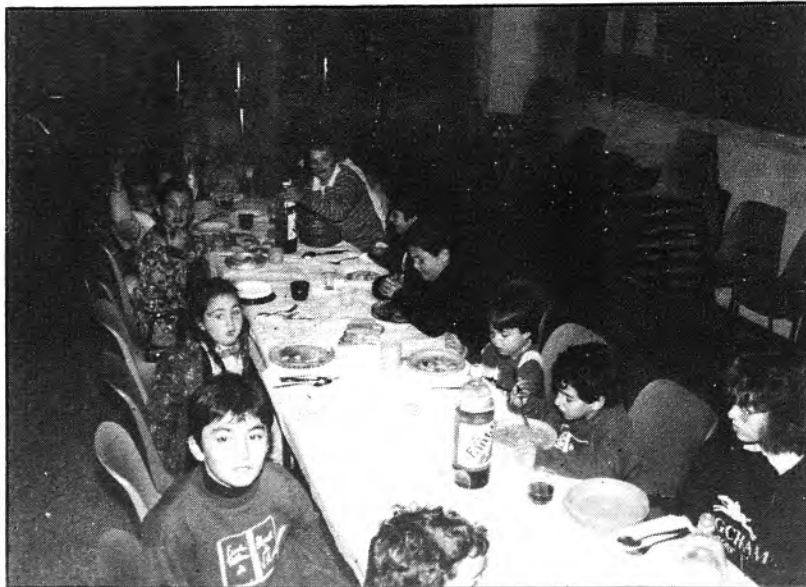
- Dia 3. Morí madò Magdalena Picornell Gelabert ("Blanca").
- Dia 4. Naixement de la primera filla de Na Marisol Amengual ("des Bar Es Pou") i d'En Nadal Real ("Bossa").
Aquest mateix dia morí madò Maria Vanrell Bauzà ("Garriguera").
- Dia 5. Naixement del primer fill d'En Josep Tugores ("Beatriu") i de Na Susana Gelabert.
- Dia 10. Com cada dimarts, de 8.30 a 9.30 h. del vespre, va emetre's el programa de "Ràdio Lloret". Aquest dia el tema tractat fou l'escola.
- Dia 17. Fou el dia de Sant Antoni, patró dels animals. El vespre el programa de ràdio tractà sobre aquest tema i el protagonitzaren els al.lots de l'Escola.
- Dia 21. Noces d'En Miquel Ribas ("Barca"), el Saig, amb Na Margalida Munar.
- Dia 22. Beneïdes de Sant Antoni. Enguany hi hagué molta participació i foren moltes les carrosses.

* * |

FEBRER

- Dia 2. Festa de La Candalera. Aquest any ha rigut; això segons el refrany popular vol dir que l'hivern és enfora.
Aquest mateix dia fou el Dijous Llarder, motiu pel qual se celebraren dos actes: Una Rueta protagonitzada per l'Escola Pública i una Festa de l'Associació de la 3ª Edat, a les 8 del vespre.
- Dia 3. Dia de Sant Blai.
- Dia 4. A les 5 de l'horabaixa, Rua pels carrers del poble amb molta animació. Llavors, al vespre, al Centre, hi hagué un Ball de Disfresses i se celebrà l'entrega dels premis a carrosses, comparses i disfresses individuals.
- Dia 7. Fou "el Darrer Dia" ja que l'endemà entraria la Quaresma amb l'anomenat Dimecres de Cendra.
El programa de ràdio fou referent al Darrer Dia de Carnaval.
- Dies 11 i 12. Amb motiu del dia de les Mans Unides, al batiport de l'Església s'hi col·locaren dos covos amb l'objectiu d'arreplegar aliments per als necessitats.

Aquest número 60 de "Es Pi Gros", corresponent a Novembre/Desembre de 1988, ha estat publicat el mes de març de 1989.

Dia 10 de desembre els al.lots de l'equip de futbol benjamí, els pares i membres de la Banda de Cornetes i Tambors d'Andratx es reuniren per dinar plegats.

Ciclisme

la noblesa feta esport

No descobrirem ara el sacrifici, la fortalesa i l'esperit fort que en tot moment ha de dirigir la vida del ciclista. Em comentava un gran aficionat de Lloret a aquest esport -i que el seu treball a les fosques caldrà qualche dia reconèixer- que un ciclista és una persona que ha aconseguit un vertader equilibri tant en la seva vida personal, com professional, com esportiva; es tracta d'una harmonia entre tots els vessants de la seva existència; són persones excepcionals on l'esportivitat és la senyera i la raó del seu viure.

Després d'uns anys d'esforç, d'insistència i de fermesa per part d'un grup de lloretans sembla que l'esport de la bicicleta s'hagi consolidat. Encara que sembli una banalitat, les reunions de l'altre vespre a Can Putxet, on un bon grup d'amics, corredors i no corredors, però amics, discuten al voltant d'una taula les sensacions experimentades: la bicicleta pot fer canviar la mateixa vida diària d'una persona. I era un goig veure el vídeo... N'Andreu Mora i en Toni Ramis, en Miquel Ramis, en Jaume Rosset, en Joan Amengual, en Tomeu Picornell, en Felip Jaume, en Joan Pons, n'Andreu Martorell, en Jaume Gelabert, n'Arnau Mateu, en Rafel Ramis, en Toni Kovacs, en Biel Alomar, en Miquel Gili, en Miquel Mulet... Saben que la cigarreta no hi ha de ser, que s'ha de moderar la beguda, que l'actuació no pot esser una contínua disbauxa:

Josep Nicolau i Balaguer

la bicicleta imposa respecte, però no només quan es fa una cursa, sinó en cada una de les relacions amb la resta. I el que és més gran: des del primer fins al darrer -encara que arribin a vint minuts- saben que rebran l'aplaudiment acalorat i l'abraçada de tots els veïnats que esperen a l'arribada sense moure's.

Per tot això i més: enhorabona Lloret per haver triat aquest esport, noble i unificador.

Felip Munar i Munar

FES-TE DONANT

75e ANIVERSARI DE LA PARROQUIA DE Ntra. Sra. DE LORETO

No tots poden esser anys jubilars. 1988 ho fou perquè feia 75 anys que Lloret, a les hores Llorito, havia conseguit la independència parroquial i s'havia de celebrar. Es va pensar que la data millor seria a l'hivern per les festes de la Mare de Déu.

No ben arribat el nou Rector es va posar fil a l'agulla i es va esbrinar un programa mesell d'actes dedicats a totes les edats.

Foren realment unes festes molt participades on es va veure la capacitat que té el nostre poble de fer festa.

Els coets i les campanes anunciaren l'albada de la festa a les 12 de migdia del 2 de desembre, poc temps després el Saig feia sentir la seva veu per carrers i places anunciant, en nom del Sr. Rector i del Sr. Batle, que la festa havia començat.

El vespre un acte penitencial donava entrada a la festa religiosa i Mn. Gabriel Ferrer amb el seu magnífic pregó i la Coral del Teatre Principal amb cançons de sarsuela obrien la festa cultural. Magnífic pregó el que ens encertà Mn. Biel. Excel·lent concert el de les veus fornides del Principal de Ciutat.

El dia 3, el mal temps no pogué distreure els nins que tingueren tota una jornada de jocs i disbauxa, amb dinar a Sa Comuna inclòs. Per enrodonir la festa les nines del Mini-Bàsquet guanyaren per un estrepitós resultat. Acabant la jornada amb una missa infantil que fou molt participada on els nins i majors renovaren les promeses del baptisme.

Qui se lluiren de bon de veres foren els de Sa Tercera Edat amb l'exposició de randes i brodats que valien ulls per mirar i foren molts els visitants que passaren du-

rant els dies que hi hagué l'exposició. També agradà molt l'exposició de quadros a la recent estrenada sala.

El vespre fórem visitats per distints pobles que es volgueren juntar per celebrar el XXV Aniversari de l'"Adoració Nocturna de Lloret". Mn. Sebastià Rubí presidí l'Eu-caristia acompanyat per un bon grapat de capellans.

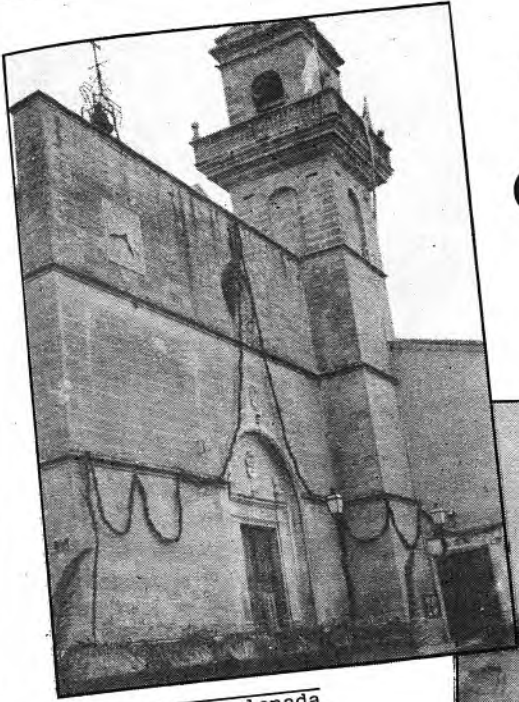
El diumenge dia 4 de bon matí els corredors ja donaven voltes i és que tothom estava impacient per participar a les carres de bicicletes que foren guanyades per Mi-quel Gili.

el vespre Mn. Mateu Gomila celebrà la missa dedicada als matrimonis i els convidà a fer la renovació de la promesa matrimonial. La festa acabà amb un concert que donà l'orquestrina "Tarannà" que entusiasmà al públic que omplia quasi bé de gom a gom el temple.

Els joves tingueren el seu dia que aprofitaren per anar al Puig de Pollença. El bon temps i la multitudinària participació s'ajuntaren fent que tots passassin un dia molt agradable. L'horabaixa, ja a Lloret, tingueren una missa on el Rector els animà a exercir de joves davant el món i davant l'Església. La diada de dia 6 acabà amb un ball ben vitenc al Centre Parroquial.

Mn. Antoni Estelrich, dia 7 ens presentà la pel·lícula "La Misió" que fou visionada amb molt d'interès per un grup molt nombrós de gent.

El dia de la Puríssima era el dia de la Tercera Edat i dels malalts. A les 11 hi hagué missa que presidí Mn. Llorenç Vanrell foren obsequiades totes les persones majors i els balladors els oferiren una mostra dels seus balls. Després, en processó, es

L'Església engalanada

75è. Aniversari de la Parròquia (1913-1988)

La imatge de Nostra Senyora de Loreto, patrona de la Parròquia, fou passejada pels carrers de Lloret el dia de la seva festivitat.

L'ofici del Dia de Nostra Senyora de Loreto fou presidit per Mn. Pere Llabrés, canonge de La Seu, acompanyat pels capellans fills del poble, antics rectors i d'altres capellans.

Fotografies: Tolo Salleras.

La Banda de Cornetes i Tambors de la Coordinadora Parroquial de Joves d'Andratx animà la Diada de la Mare de Déu de Loreto tocant pels carrers.

dugué la comunió a tots els malalts que no havien pogut assistir a la missa.

El capvespre hi hagué corregudes a peu per a tots. Hi hagué una bona participació i, a més, tots corregueren de valent (o no?)

Dia 9 hi hagué un record per a tots els avantpassats que consistí en un funeral que presidí Mn. Sebastià Miralles que era el capellà que celebrà el 50è Aniversari. Després, al Centre Parroquial, hi hagué un festival amb la participació de molta gent, sobretot dels nins i nines, des de parvulari fins als més grans. A pesar que durà més de dues hores la gent es va divertir molt i celebrà amb mamballetes les distintes actuacions.

I arribà el dia de la Mare de Déu de Loreto; el dematí la Banda de Cornetes i Tambors de la Coordinadora Parroquial de Joves d'Andratx animà la diada tocant pels carrers i anà al camp de futbol per assistir al partit dels benjamins; després benjamins, banda i pares es reuniren per dinar plegats.

Després d'una bona repicada de campanes, amollada de coets i trescaviles de la Banda de Cornetes i Tambors, sortí la processó que desfilà per molts de carrers i places del nostre poble que presentaven un aspecte immillorable ja que la gent volgué adornar façanes i voravies. Acabada la processó se celebrà l'ofici solemne que presidí l'Il.lm. Sr. D. Pere J. Llabrés i Martorell, canonge de la Seu i Director del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, acompanyat pels capellans fills del poble, antics rectors i d'altres capellans que volgueren ésser presents en aquesta festa.

Acabat l'ofici es féu la presentació del Mapa Històrico-Artístic de Lloret realitzat amb motiu d'aquestes festes, així com de la reedició del Goig del Segle XVII. El mapa fou realitzat per D. Bartomeu Vallespir. El Sr. Batle aprofità l'avinentesa per obsequiar amb uns exemplars del mapa i dels Goigs emmarcats a les distintes entitats públiques del poble. Al final hi hagué refrescs per a tothom al Centre.

Dia 10 de desembre foren presentants el Mapa Històrico-Artístic de Lloret i una reedició dels Goigs del S. XVII a la Verge de Loreto.

Dia 11 era el dia que teníem assenyalat per realitzar una visita a Petra i retre un homenatge al B. Juníper Serra. Es visità el museu, el convent i la casa natal per després assistir a missa a la Parròquia on hi ha la pila baptismal on rebé les aigües del baptisme el P. Serra. El Rector de Petra Mn. Bartomeu Ramis presidí la concelebració i agrai les ofrenes que realitzaren unes persones de Lloret i entregà a la nostra parròquia una relíquia del Beat Juníper Serra que recollí emocionat Mn. Guillem Jaume, i el nostre Rector agrai aquest preuat obsequi. El dinar a Bonay donà per acabada aquesta diada que satisfé a tothom.

Dia 18 ens visità el Sr. Bisbe qui presidí la missa i dirigí, a l'homilia, unes paraules d'enhonorabona per aquests 75 anys i de coratge per seguir endavant. Després de la missa tingué uns moments de conversa amb els nins de la catequesi i visità el Convent de les Religioses, parlant amb elles de distintes temes relacionants amb la seva activitat dins el poble. Una gran traça posà punt final a les festes d'aquest 75è Aniversari que, una vegada més, han servit

(Continua a la pàgina següent)

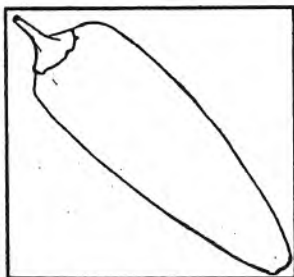

per demostrar que quan hi ha alguna cosa que val la pena la gent sap unir-se i fer festa. Tots ens donàrem els molts d'anys i ens desitjàrem poder assistir a les festes del Centenari.

Largo

agricultura

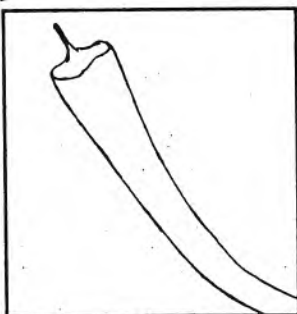

Pebre Ros

De color verd molt clar, d'aquí el seu nom de ros. No és molt llarg, té lleugera forma cònica. És un varietat bastant productiva i primerenca. Es sol menjar tendra amb trampó, per acompanyar arròs,... Actualment hi ha moltes llavors comercials que l'hi assemblen molt. Alguns diuen que les cases de llavors han treballat amb aquesta varietat mallorquina.

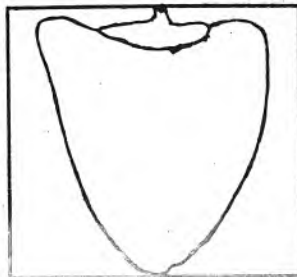
Pebre Blau

Es un pebre molt gros, el més gros de tots els pebres mallorquins, dos pebres

fan un kilo. De tendre és de un verd molt oscur, es sol deixar per collir quan torna vermell. Té una popa molt gruixada. S'empra generalment per torrar, i es menja trampat, amb coca o s'en fa conserva.

Pebre de banya de cabra

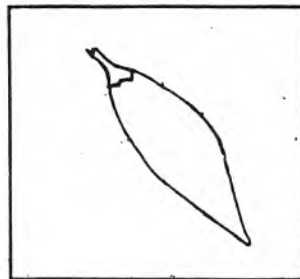
Són molts comuns per Sa Pobla, a altres llocs n'hi ha pocs. És un pebre molt llarg, arriba a fer més de 30 cm. La punta és vincla, i pareix una banya de cabra, d'aquí l'hi ve el nom. Els originaris eren verd oscur, actualment, ja sigui per degeneració o per selecció n'hi ha que són verd clar o rossos i que es mengen tendres. De madurs tenen la popa prima, i sols s'empren per cuinar. Són un poc coents.

Pebre de tap de corti

A San Jordi l'anomenen pebre de poro. Son els que

s'empren per fer el pebre bort. En els pobles de Santa Maria i Portol, encara es poden veure penjats als frontis sol-ixent, per secar. N'hi ha de coents i dolços. També se poden envinagrar i són bons per acompanyar alguns plats.

Pebre de fulla d'olivera

Són coents. A alguns pobles s'empren per fer pebre bort. Tenen una fulla molt semblant a l'olivera. Els pebres són petits, verds oscur i tornen molt vermells. Els pebres es fan amb la punta per amunt. És molt productiu. És de paret prima. Serveix per penjar o cuinar.

Pebre de cera

Es un pebre petit, no torna verd, sinó d'un color blanquinós semblant a la cera, d'aquí el seu nom, és el més petit dels pebres mallorquins. Es molt productiu i fa un parell d'esplets. Sols s'empra per envinagar.

Pebre d'agla o aglanet

No he trobat aquesta varietat. En Ramon Reig l'anomana i diu que és molt coent.

Llorenç Payeras.

"Balears"

(17/Abril/1988)

Aquesta vida ben poc val un amor

A correquita, sense pensar, a ulls clucs i empès per cossos amb gabardines, mans amb guants negres i mirades tan rutinàries com la caminada matinal, em vaig disposar a pujar a l'avió. L'avió, quin avió? El que m'emporta cada cop més a la més absoluta negror i superficialitat. No puc aturar-me a pensar perquè l'escala mecànica m'endu automàticament; sense moure'm som a dalt: la tècnica guanya segons, escarrinxant-los, al temps i fatiga al cor.

Es ràpid com l'alè que no pot esperar, com l'amor furtiu recordat un instant molt de temps després d'haver esdevingut. I sembla, en un obscur i perillós moment, que en cara queda temps pel record. Ja som al lloc anhelat. O no? Tal vegada mai no m'ha gués ocorregut venir-hi. Però era tan bonic! Un grapat d'il·lusions m'ho havia demanat amb tant vehemència! He arribat i comença un altre torn -encara no importa saber ben bé de què-, però un torn on el sol sortirà cada matí, encara, i les estrelles brillaran durant tota la nit com si cada moment ocular fos una altra esperança.

Amb el suport de

L'Ajuntament de
Lleret de Vista Alegre

Som aquí tan pobre i nu de veure les despulles dels altres! Parlam amb tanta animositat que un núvol sobrevola l'espai i el temps espellissant-los com si l'esqueix ens impedís de sentir més enllà de la nicie sa que envolta l'ambient, la sala, les persones que ens pensam estar allà; i som tan lluny! Hi veiem tan poc! Caminam tan afer rats uns amb els altres que ensopegam tots junts amb la mateixa pedra. Voldria que una gran força misteriosa ens retornàs al lloc d'on hem vingut i una altra que em fés recordar el primer crit de nadó i les embracades angunioses que donàvem al vent: veritablement ningú no és tan important com per menysprear la resta de persones, com per riure's de la natura -esdevingua tan tristadels mateixos humans.

Però som tants i tants pocs que ho pensen! Tants de miraments per tanta superficialitat! Mai no s'havia vist; ni s'havia vist mai tampoc perdre tant de temps sense haver-hi espai disponible per a ficar-lo. Ara com ara, així com així però, aquesta vida ben poc val un amor.

Felip Munar i Munar

Racones de Déu (I)

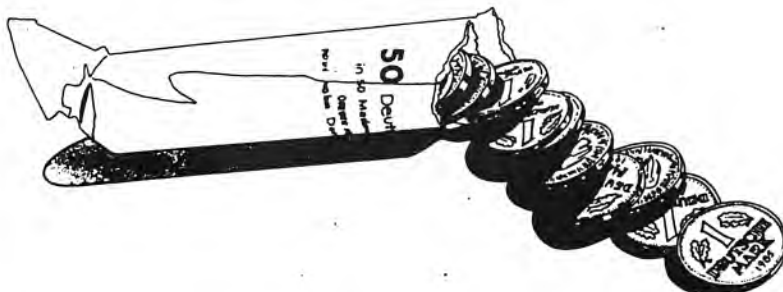
El consumisme necessita una cura

«Racó de Déu» és el nom d'un racó, petit i humil, pobre, del Jonquet, adosat a una torre de molí. És la «capella» del Jonquet. És la «seu» del Crist oblidat en un món de marginació. És el racó que mostra com l'experiència cristiana ha de conjuntar la nit de l'home i la glòria de Déu, la plaça del mercat i el santuari, l'angoixa de l'home i el missatge del Crist.

A aquesta experiència nosaltres hi aportam l'anhel, la nit, l'angoixa, la plaça, la marginació, els supermercats. Déu hi aportarà la glòria, el santuari, la paraula. Déu hi donarà també la terra, la carn, el blat, i sobretot, la darrera profunditat.

Si la Pasqua de Crist i dels cristians ha de tenir qualche significança, la primera és la serietat de la Quaresma. La serietat amb què els cristians hem d'emprendre l'esforç quaresmal.

El consumisme actual necessita una cura de Transcendència i de Pobresa. En el consumisme hi convergeixen tres grans temptacions de la vida moderna.

-Per una banda hi ha les implantacions demoníiques de tot poder. Tal volta de tot poder il·limitat. La temptació del poder consisteix en utilitzar en profit propi lo que hauria d'estar al servei dels altres. Oblidam que darrere el poder hi ha buidor.

-Per altra banda la temptació del plaer mostra el buit i la desesperança, engendrats per l'anhel il·limitat de disfrutar.

-Per tercera banda hi ha la temptació del Conèixer, en el sentit de vincular a si mateix tot lo conegut. Saber és poder.

Per desgràcia les temptacions no

són teòriques. Són evidents. Desemboquen a les esplanades dels Supermercats. Els «carros» plens de plaers possibles necessiten una cura de Transcendència.

El consumisme necessita la cura de la Transcendència. Diu un cristià: «Jo cercava Déu, i no el vaig trobar. Me cercava a mi mateix, i no me vaig trobar».

Vaig cercar els altres i vaig trobar Déu i a mi mateix».

Manuel Bauzá
(Professor del Centre d'Estudis Teològics de Mallorca)

Altres temps

Temps enrera, quan hi havia molts de capellans semblava que els seus únics treballs eren dir missa; resar el breviari, confessar, fer catecisme i qualche sessió de cercle d'estudis.

Eren els temps de la cristiandat, quan tothom anava a missa i, al manco, en teoria, la gent era creient i a ningú se li hauria ocorregut no batiar un fill, per exemple.

Eren els temps en què el rector era el Senyor Rector i estava considerat com una persona important, una autoritat, juntament amb el batlle, el metge, el mestre d'escola, l'apotecari... Eren els temps en què el rector sense moure's de la rectoria, estava informat de tot el que passava al poble i com que era una persona influent, la gent hi anava a demanar-li favors «perquè tenia bo i per ventura podia fer qualche cosa». Els capellans d'aquesta època, eren considerats entre el poble com a senyors que berenaven de xocolata i ensaïmada cada dia. Certament eren altres

temps.

Aquests darrers anys, les coses han canviat, per bé o per mal, però són diferents: La rectoria és una casa oberta a tothom, on a totes hores entren i surten al.lots i joves. Hi ha uns dies, però, que la casa rectoral resta tancada perquè els capellans tenen el seu dia lliure i són d'excursió o van a visitar la seva família, i això estranya a certa gent. Com també estranya que l'al.lotea tracti de «tú» als capellans; lo bo o lo pitjor, és que els que d'això s'escandalitzen són els mateixos pares o padrins que reben idèntic tracte per part dels seus fills o néts.

Hi ha gent que encara avui pensa que el lloc del rector és la rectoria i que aquest ha d'estar sempre a l'estaqueta per a qualsevol emergència que pugui sorgir, sobretot per si hi hagués un mort.

Però sembla que els capellans d'avui en dia tenen prou clar que han de dedicar la seva atenció principalment

als vius i per això consideren més important passar un cap de setmana amb un grup de joves, anar un dia d'excursió amb els al.lots, participar a una reunió d'altres companys capellans, assistir a unes conferències per millorar la seva formació i no quedar-se estancats, que no romandre tot lo sant dia com a estàtues a la rectoria per si un cas hi hagués un funeral.

Els malalts i vells que ho desitgen són visitats un pic cada mes pel capellà i tots els que ho han volgut han rebut la unció dels malalts. Al capdavant, el funeral és lo darrer que ja es fa per una persona i encara no s'ha sentit a dir mai que a un difunt no li hagin pogut oferir el funeral per no haver-hi capellà.

Ningú nega la importància d'unes exèquies o una missa pel difunt, però dins les prioritats de molts de capellans d'avui compten més els vius que no els morts.

Andreu Genovart

xafarderies

de na Ben Vista

LA CARTA DEL RECTOR

Estic tota gojosa Santi -així veig que els "progres" vos anomenen; jo, sa veritat m'empegueesc encara-, però vull aclarir-vos un parell de coses ja que la veu de l'experiència sempre s'ha d'escoltar. Idò mirau: Primer, sent molt decebre-vos, però ja no som cap nina. Si el meu padrí -perquè vós sabeu que jo tenia un padrí a qui estimava amb deliri- alçàs el cap i em veiés anar a missa i a escometre tant el capellà, no em perdonaria mai; vós ja sabeu que els capellans, vaja, vostès, no éreu així fa una quarantena d'anys; bé, no éreu així! no ho sé, almanco sempre anaven amb sotana fins als peus i amb un capellet negre o gorra.

Nina maca ho he estat i ara encara, si vos hi fixàssiu, em veuríeu *destellos de belleza*. Ui! sabeu que ho era d'estirada: nin gú em feia sortir des rotlo, era sa primera balladora a arribar i sa darrera que sortia. N'hi havia moltes que em tenien enveja perquè els joves més garrits només veien Na Ben Vista i tots volien ballar amb jo.

Heu dit que jo era un pseudònim. Jo, Don Santiago, no sé lletra i no sé aquest nom que vol dir; però vos asseguro que mascle no ho som -si no ho sabré jo!- i el meu homo -que al Cel Sia- massa ell que vos ho podria dir, quan ses estufes no existien i es llitet era s'únic conhort... Bé, però això ja són faves d'un altre sostre.

No m'agrada això que deis de saludar a través de jo a tots els de sa revista aqueixa: no hi tenc res a veure amb cap d'ells; l'únic que faig és escriure quatre bufes perquè sempre m'ha agradat -lo primer i lo segon-. Ni tan sols conec aquest que anomenes, en *Kamilo Kosé*, no sé si és el di

rector de la Revista perquè una vegada vaig demanar qui era i ningú em va respondre; ara ja ho sé: el director és en *Kamilo Kosé*.

Jo, don Santiago, vaig conèixer de ben aprop el temps de la República, i es meu padrí, com vós bé sabeu, era un homo molt sabut i entès. Idò ja en aquell temps existia això de la llibertat d'expressió i ara la Constitució Espanyola -que supòs que també arriba per aquí, perquè crec que noltros no en tenim, de Constitució- a no sé quin article diu que tothom pot expressar la seva opinió; i a això ho tenc ben clar.

Vos he sentit per sa ràdio de Llorito: teniu una veu radiofònica. M'agrada molt sentir sa ràdio, sobretot les novel·les de s'horabaixa i es *partes* de notícies; no me'n perd cap. Si me convidassin jo hi aniria a veure això de sa ràdio: per mi sempre ha estat com un misteri i m'agradaria tocar-ho amb ses mans. Però clar, què ha de fer una falua com jo enmig de gent tan sabuda: sé cert que s'enriurien de mi, i ja no estic per massa berbes. Ara no ho creuríeu, però hi ha dies que m'ensofrony dins sa camilla amb un bon braser i ja no surt a fer món; i és en aquests moments que pens que he torna da vella.

Bé, Santi -em fa com a no sé què dir-vos Santi, però veig que vós no vos enfadau- esper poder ballar qualque *Kota* amb vós, ja veureu com totes aquestes jovenetes murmularan tot es temps. Siu ben arribat.

PARLANT D'AIXÒ

Sí, parlant d'això mateix. L'altre dia vaig sentir unes veïnades que es queixaven que el capellà no el troben mai a la Rectoria i que si una té qualque necessitat no

el troben mai. L'altra contestava que ho trobava molt bé: "Què hi ha de fer tot sol allà dedins? Val més que vagi allà on hi ha el trui". "Ai! -deia l'altra- a jo no m'agraden aquests capellans tan avançats: un capellà és per dir missa i per confessar". Entre mi mateixa, vaig fer un parell de capades i els vaig dir que pareixia que vivien en temps d'en Franco Bahamontes i que si el riu no va a la muntanya, la muntanya ha d'anar al riu.

TOTHOM VOL DUR EL PENÓ

Jo no ho entenc: altres vegades quan hi havia processó s'havien d'esporgar els voluntaris per dur les Creus, la Verge o els penons. Idò ara tot són penons que volen dur. M'agrada això, m'agrada mentre no sigui una flor d'estiu.

SOPAR DE CORREDORS

Vaig guaitar damunt Can Putxet l'altre vespre i em pensava que qualcú s'havia ca-sat: una taulada de cap a cap menjaven colomins rostits amb salsa. Em digueren que eren corredors de bicicletes. Renou en feien molt. Això està molt bé, veus. És una manera molt mengívola d'acabar una cursa i de tenir ganes de tornar participar-hi. Enhorabona als organitzadors.

ME FAN PASSAR PENA

I és veritat: aquests al.lotons que tots corren darrera la pilota que només tenen entre set i nou anys -me pareix que se diuen benjamins-, que no marquen cap gol mai i sempre surten golejats, em fan plorar quasi quasi. I ho fan amb tantes ganes i amb tanta il.lusió que no comprenc com a l'àrbitre no se li romp el cor i els fa guanyar qualche partit. I quan els fan un gol se'n van tan decidits a treure del mig del camp!, com dient: "Ara veuràs quins gols farem noltros!", però el gol els torna caure dins la seva xarxa. Em fan pena, però també em donen alegria de veure les ganes amb que juguen i s'esforcen. Voldria que no es

desanimassin perquè són aquests al.lots el futur de la U.E. Lloret.

Els qui semblen haver agafat el fil són els juvenils. Molt bé jovençans: val més fer esport que no altres coses que duen per mal camí.

A partir de l'1 de gener de 1990

EXAMEN PER A CAÇADORS

A Madrid i més concretament a la seu de la Federació Espanyola de Caça es reuniren representants de totes les comunitats autònomes per parlar i estudiar sobre una proposta per a l'examen de caçador o millor dit, la prova d'aptitud. Pareix que s'arribà a un acord que els exàmens entrarien en vigor a partir del primer de gener de l'any que ve. A Balears, i segons fonts de la Direcció General d'Estructures Agràries i Medi Natural, es podrien implantar abans de final d'any.

Aquestes proves d'aptitud seran de tipus test i constaran d'una prova teòrica i una altra pràctica. Els temes que s'estudiaran o seran objecte d'examen seran entre d'altres: la legislació sobre caça, ús correcte de l'arma de foc, espècies que es poden caçar o no... A cada llicència constarà si és per a arma o caça tradicional. Tot quedà pendent d'una altra reunió a Madrid a la seu de l'ICONA.

El beat Juníper Serra.

La vida del Pare Serra en dates

F. Junípero Serra

1) Petra, 24 de novembre de 1713. Naixement i baptisme. Casa Materna a la Travessa Segona Església Parroquial de Sant Pere; vicari Mn. Bartomeu Lledó de Campos com a celebrant. Tercer fill d'Antoni Serra i Margalida Ferrer. Bartomeu Fiol i Sebastiana Serra, els seus padrins. Noms de pila: Miquel-Josep.

2) Petra, 26 de maig de 1715. Confirmació pel Bisbe Atanasi d'Esterripa. Padri Mossèn Pere Mestre.

Convent de Sant Bernadí, Petra. Entre 1718 i 1719 comença els seus estudis primaris d'humanitats a la seva escola.

3) Palma, entre setembre de 1729 i gener de 1730. Els seus pares el deixen a casa d'un beneficiat de la Catedral començant el curs de filosofia per a laics a Sant Francesc.

4) Convent de Jesús Extramurs, primers mesos de 1730. El Provincial Perelló li denega l'hàbit de novici. Alguns mesos més tard el rep, el 14 de setembre.

5) A aquell mateix convent, el 15 de setembre de 1731 fa la se

va professió religiosa, adoptant el nom de Fra Junípero en honor del company de St. Francesc del mateix nom.

7) Convent de Sant Francesc, des de la segona quinzena de setembre de 1731. S'incorpora a estudis de Filosofia.

8) Santa Margalida, 21 de desembre de 1731. Tonsura i Ordens Menors.

9) Any 1734. Comença la Teologia.

10) El 29 de novembre de 1737 és elegit Lector de Filosofia.

11) Entre 1737 i 1738 rep el Presbiterat.

12) Gener de 1739. És nomenat Bibliotecari de la Llibreria de Sant Francesc.

13) Any 1742, Se li confereix el grau de Doctor en Teologia.

14) El 16 d'octubre de 1743 és elegit Catedràtic de Teologia de la Universitat Lul·liana. Als 31 anys era el Catedràtic més jove i es revelà com a un dels intel·lectuals més prometedors. Un profeta a la seva terra. I no diguem a la seva petita Petra.

15) Primers mesos de 1749. Decideix deixar-ho tot, pares, familiars, amics, honors, triomfs, per a fer-se missioner apostòlic.

16) Bon Any, 8 d'abril, segona Festa de Pasqua. Predica el darrer sermó als seus paisans. Cal Pare Serra del Barracar degué ser l'escenari de l'adéu silenciats dels seus pares, ja que no els comunicà la seva separació definitiva.

17) El 13 d'abril embarca amb el P. Palou cap a Màlaga, per continuar cap a Càdis.

18) El 2 d'agost escriu una sentida carta de despedida al Pare Francesc Serra de la Comunitat De Sant Bernadí, justificant la partida als seus progenitors. El seu text és un reflex del seu estat inquiet, esperançat i feliç.

19) San Juan de Puerto Rico, 18 d'octubre. Arriba la nau "Nuestra Señora de Guadalupe", alias "Villasota", predicant una missió de 15 dies. És molt ben rebut per la colònia mallorquina. Són les seves primeres passes per el Nou Món.

20) Veracruz, Convent de Sant

Francesc, 7 de desembre. Acció de gràcies per la felicitat arribada a la Nueva España de l'expedició.

21) Després de 14 s'encamina a peu a la capital del virregnat nou-hispànic. Sofreix una picada al peu esquerre amb ferida i llaga crònica.

22) Mèxic, Santuari de Guadalupe, 31 de desembre. Arriba per a donar gràcies a la Mare de Déu, celebrant missa el matí de l'endemà, 1 de gener de 1750.

23) Sobre les 9 del mateix matí s'incorpora al Col·legi Apostòlic de San Fernando, del que dependrà durant els 35 anys de missió a les Índies.

24) Jalpan, Sierra Gorda, 16 de juny. Arriba juntament amb Fra Francisc Palou al nou destí que el farà cèlebre a tota la Nueva España.

25) Maig de 1751, és nomenat president de les Missions de Sierra Gorda.

26) A 1756 erigeix el temple de Santiago de Jalpan que encara és l'admiració de propis i estranys. S'aixequen simultàniament les esglésies de Landa, Conca, Tancoyol i Tilaco. Un patrimoni espiritual i artístic certament inestimable.

27) Setembre de 1752. Els indis pames li entreguen l'ídol Cachum, renunciant als seus cultes.

28) Setembre de 1758, retorna a San Fernando per haver-se-li donat un destí entre els indis apatxes de Texas, el qual llavors no es du a terme.

29) Entre 1760 i 1767 predica missions al llarg i ample de la geografia mexicana.

30) Al juliol de 1767, havent rebut el nomenament de president de les Missions de la Baixa Califòrnia, parteix juntament amb 8 companys franciscans cap a aquella península pobre, desèrtica i pedregosa.

31) L'1 d'abril de 1768 arriba en la Concepció a Loreto.

32) El 5 de juliol arriba José de Gálvez, Visitador de la Nue-

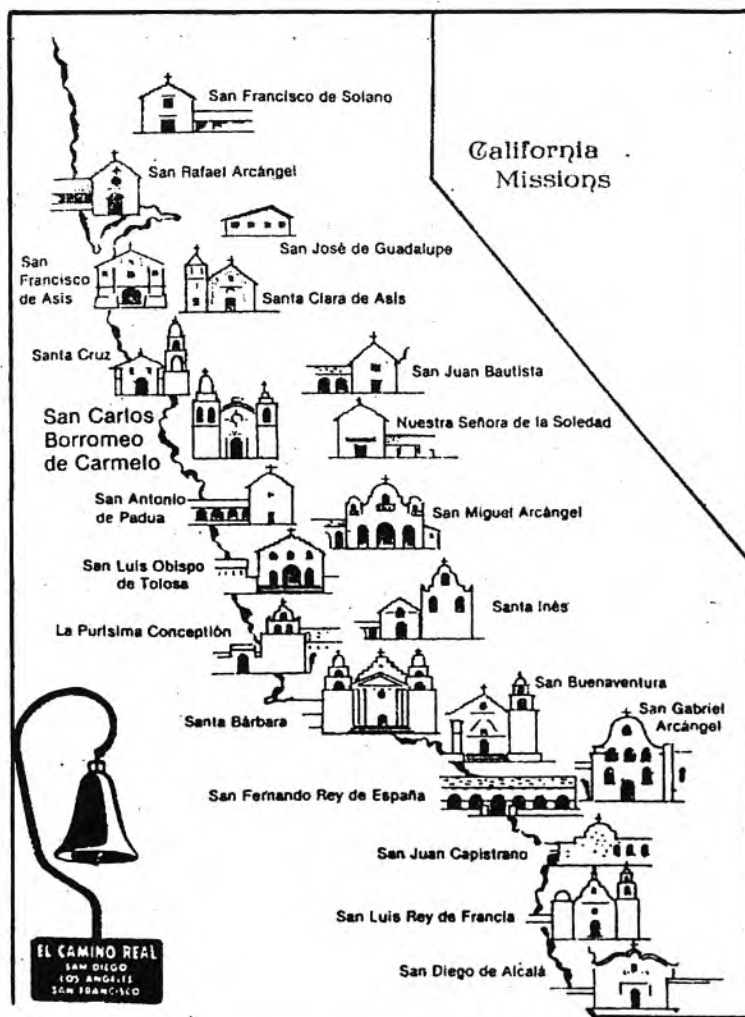
va España, revelant a Serra el projecte d'ocupació de la Nueva Califòrnia. Aquest es mostra entusiasmat i accepta l'encàrrec i sol·licitud de cooperació en l'establiment de les missions a fundar.

33) El 16 de juliol de 1769 aixeca la missió de San Diego d'Alcalá.

34) El 30 de juny de 1770, San Carlos Borromeo a la rada de Monterrey, que el 24 d'agost de 1771 transllada a Las Vegas del riu Carmelo.

35) El 14 de juliol de 1771, San Antonio de Padua a El Valle de los Robles. Avui el cim més alt de les muntanyes de Santa Lucía reb el nom de Pico Junípero Serra des de 1907.

36) El 8 de setembre de 1771, San Gabriel Arcàngel.

37) L'1 de setembre de 1771, San Luis Obispo.

38) Entre 1773 i 1774 viatja a Mèxic i s'entrevista amb el Virrei Bucarelli per a defensar la continuació de l'obra missional enfront de la passivitat i obstacles del comandant Fages. La seva *Representació* per al progrés civilitzador i la defensa de la promoció humana i dignitat de l'indi és acceptada i elogiada pel mateix Virrei. Juní

pero ha assolit el punt cimer de la seva personalitat i prestigi.

39) El 6 d'octubre de 1776 erigeix la Missió Dolores al port de San Francisco.

40) El 12 de gener de 1777, Santa Clara de Asís en el lloc de Soicostraka.

41) El 31 de març de 1782, San Buenaventura que devia haver estat la tercera.

42) El 28 d'agost de 1784 entre

ga la seva ànima al Creador entre els plors dels indis neòfits de Carmel que l'anomenaven *Padre Viejo*. Les salves dels canons el saludaren amb honors de general amb comandament en plaça. S'havia escrit la darrera pàgina d'una gesta evangèlica i civilitzadora extraordinària. El seu eco llegendari encara perdura.

Bartomeu Font i Obrador
Historiador

Jaume Sureda ha editat el seu segon LP

"Era un compromís moral"

Jaume Sureda ha editat el seu segon llarga duració, basat exclusivament en temes mariners. "El mar dins els teus ulls" és, segons el seu autor, una assignatura que tenia pendent. Aquest treball discogràfic, compost per nou temes, inclou cançons de composició pròpia i de clàssic de la cançó marinera. En la gravació, realitzada als estudis Maller de Palma, hi han participat músics de la talla de Bonet de San Pedro. Els arranjaments són quasi tots del cantautor.

Dos discos senzills i un llarga durada componien fins ara la discografia d'un cantautor que començà el seu marinatge musical fa més de deu anys. Jaume Sureda, quan encara no ha complit els trenta anys, acaba d'editar el seu segon LP, *El mar dins els teus ulls*, un treball monogràfic destinat exclusivament a temes mariners.

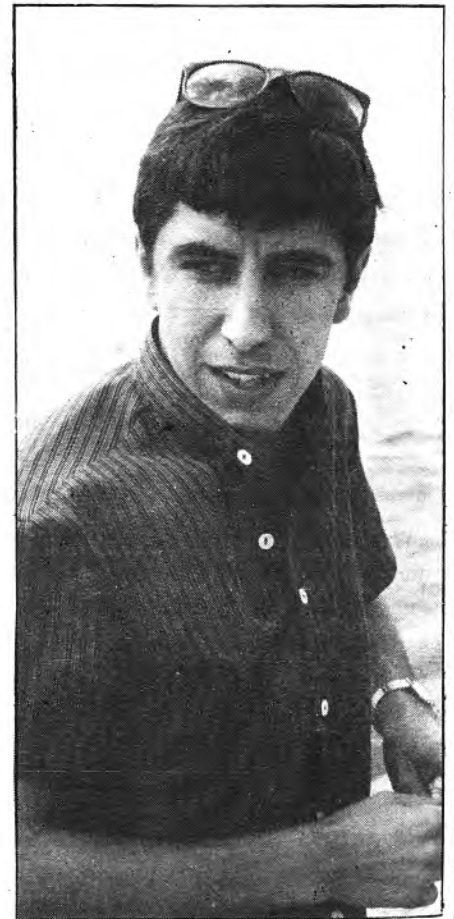
Un total de nou temes, vuit en català i un en castellà, forma aquesta nova creació que Jaume Sureda qualifica com a "una assignatura que tenia pendent des de fa varis anys".

Es un compromís moral. En aquest disc es plasmen una sèrie de vivències que es poden datar en els diversos festivals de can-

çons marineres en els quals he participat durant els darrers anys i en les actuacions que he oferit a pobles i ciutats de Catalunya", afirma Jaume Sureda.

El mar dins els teus ulls ha estat gravat al estudi Maller de Palma. Jaume Sureda explica que aquest canvi -els anteriors treballs els havia gravat a Digitals- ha estat degut a que el productor, Miquel Martorell, "sempre havia treballat amb aquests estudis".

Els arranjaments han estat realitzats exclusivament per Jaume Sureda. "Es tracta d'un treball de cançons melòdiques amb sabor mediterrani", com afirma el seu autor. "Encara que siguin temes mariners, la gent no té per què tenir-li por. Són u-

nes cançons relacionades amb la mar i tot el que això comporta. Sempre m'he sentit atret per aquest tipus de coses".

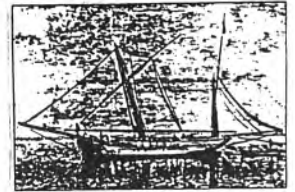

La portada del disc

El mar dins els teus ulls es compon totalment de temes mariners que a Jaume Sureda li han servit per introduir-se en el mercat musical de Catalunya. Durant els darrers anys el cantau

Una història d'havaneres

tor mallorquí ha participat a diversos concursos que tenen lloc a localitat de la Costa Brava, en els que ha aconseguit diversos premis.

El meu barri mariner i Al racer del far són dues cançons que s'inclouen al disc. Ambdues resultaren guardonades a dos festivals. El meu barri mariner té l'Hèlix d'argent al Festival de Cançó Mariner de 1986, i Al racer del far aconseguí el mateix guardó al festival que se celebrà l'any següent a Palamós.

"Al racer del far" és una his

tòria d'un vell mariner que ha viscut tota la vida en contacte amb la mar i degut a la seva edat es veu obligat a retirar-se. Conta la tristesa d'aquesta persona, que veu el que ha estat la seva vida des de darrera duna finestra".

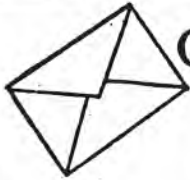
De totes les cançons que Jaume Sureda ha escrit o només interpreta, destaca per a l'autor la de Cala Figuera. "No és per res, però tenc un bon record d'un espai natural que encara resta un poc verge de tota l'exploració urbanística".

DE LA MISÈRIA QUOTIDIANA

Prou sabem que el tractament que de la nostra realitat nacional fan els mitjans de comunicació d'aquest país és verament denigrant. Un dia sí i un altre també ens en donen múltiples exemples. Es d'allò més evident, si més no, que el català no ocupa als mass media una posició remotament proporcionada al volum demogràfic de la seva comunitat lingüística. El fet és que, al seu propi país, el català resta excepcional al nivell públic. Això es fa palès sobretot als mitjans escrits, quan precisament les darreres enquestes realitzades en aquest sentit demostren clarament que els mallorquins tenim la suficient competència real a l'hora de llegir i comprendre la nostra llengua. Vet-ho-aquí, l'engany i l'estafa de la "nostra" premsa escrita, clarament lligada als interessos espanyols i antimallorquins.

Recordem, tanmateix, que la llengua castellana no s'introduí a Mallorca de manera espontània, com a conseqüència inevitable d'una pretesa superioritat lingüística o cultural sobre el català, sinó que s'imposà per llei i a cops d'ordres ministerials i sancions administratives. Per "justo derecho de conquista", arran de l'ocupació militar espanyola el juliol de 1715. Ara bé, cal veure que davant les dificultats d'eliminació de la llengua catalana, objectiu últim de l'estratègia espanyola, el discurs d'aquesta va començar a exaltar i "promoure el bilingüisme, tot convertint-lo en la fórmula ideal de convivència i de progrés. Heus ací, però, que aquest bilingüisme és unidireccional car els únics bilingües continuen essent els catalans i, si es dóna el cas -que cada cop es dóna més- que aquest "estat ideal" es trenca, es trenca pel costat català, de manera que aquest resta cada vegada més excepcional i, altrament, l'espanyol esdevé la llengua usual de comunicació en tots els nivells. Tot això, és clar, en la "democràcia lliure i pluralista" dels espanyols.

Andreu Salom i Mir

CARTES A

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ. CRIDA ALS CORRESPONSALS

FELIP MUNAR I MUNAR

M'he assabentat que un flux verinós d'aire va passar pel cap d'algun promotor de l'Enciclopèdia de Mallorca perquè surtís en una llengua aliena. Que els diaris que fins ara "accepten" cròniques en català dels corresponsals, ara ja s'ha prohibit. Que no deixen d'ensenyar-nos enquestes i més enquestes, estudis i tota classe de teories científiques per tal de demostrar que aquí hem de veure i saber el que passa a Madrid i no a Barcelona pel segon canal. També m'he assabentat, casualment, que un "diario" de Mallorca s'escriu les cartes al director en matèria lingüística per fomentar l'ambigüitat, la confusió, per dividir l'opinió, per amagar la veritat. Aquest mateix "diario" fa una selecció de cartes perquè, les realment científiques i aclaridores, no vegin el sol de la claredat.

Això és el panorama dels mitjans de comunicació que ens ofereix la fauna directora illenca. Això és el patrimoni que volen incrustar dins la nostra apallissada comunitat. Ja sé que el millor és girar l'ullada i amagar l'oïda, que tanmateix la seva dolentia arriba a extrems tan infinits i a l'altra part de la insuportabilitat que l'evidència els fa caure de l'ase cada instant, encara que la seva pell d'elefant

sia tan dura com la seva cara.

Davant tot això només resten dues sortides: no col.laborar amb una informació partidista, subversiva i parcial, o bé intentar fer sentir la pròpia veu amb dignitat, però tanmateix no es diferencia massa del contrari ja que no s'entén defensar la dignitat amb aquests elements suara exposats. Com a corresposnal del "Diario de Mallorca" vaig fer arribar aquesta carta al Sr. Jordi Bayona, encarregat de "la edició de Inca". No la varen publicar però m'agradaria que veié la llum perquè tots els corresponsals de Mallorca (edició d'Inca i de Manacor, que aviat sortirà) agafàssim una postura conjunta de negar-nos a col.laborar amb la gent que no fa sinó ometre i deixar de banda, amb tota la mala fe del món, la vertadera informació que parteix, com a principi inqüestionable, de la nostra llengua.

A l'atenció del Sr. Jordi Bayona

Benvolgut company:

T'escric aquestes quatre ratlles per diversos motius no sols pel "fet lingüístic". Ja sé que allò de "ho manen des de dalt" i "això és un diari castellà" estan a l'ordre del dia quan cada matí obriu la porta del diari (per cert, no

comprenc per què posau això de "edició d'Inca", hem de suposar que són faltes d'ortografia de la llengua castellana). Vull que compreguis que si no em preocupàs el tema, senzillament et diria: "Molt de gust de conèixer-te, però he acabat la meva tasca a aquest diari", que encara que sia minsa és un granet d'arena més.

Vull expressar-te la més enèrgica protesta per la manipulació que heu fet en algun escrit que vos he enviat. He dit manipulació perquè consider que el que vull expressar en una llengua no és pot interpretar en una altra amb el mateix sentit. Sembla que tiràssim dins el poal dels fems tot el que s'entén per respecte, qualitat, veritat i compromís. Ja sé que em diràs que no pots exigir "compromís" a un periodista, sinó que ve de més a més; però ara me n'adon que he tocat a una porta equivocada, que em pensava que això de "compromís" ho teníeu una mica assumit, just per coherència.

Crec que cap "dirigent" del vostre diari se sentirà ofès o maltractat en la seva moralitat o ètica, si es publica qualche crònica en català. Crec que si voleu fer un diari que arribi a la gent -així m'ho digueres tu-, que sia popular -o no interessa?-, la llengua també hi ha de ser present. Crec que si hem de ser respectuosos, la nostra llengua mereix tant de respecte com l'altra.

És per això que vull dir-te, Jordi -fas el nom de la festivitat del dia del llibre nostre, paradoxal!- que aquell projecte tan engrescador que em vas argumentar s'està oblidant d'una de les coses més elementals, però també fonamental: el respecte. No em cap dins l'enteniment com es pot "traduir" una entrevista al castellà d'una persona que ni el sap xerrar ni l'entén, ni com es pot fer sense consultar-ho al corresposnal.

Vares dir en una reunió que totes les coses podien ser motiu de debat i d'un arranjament de totes les parts. Crec que en aquest tema no has complert el que ens digueres i has faltat a la veritat. Si giram l'ullada a la coherència i al respecte, al sentit comú i a la realitat, per molts d'esforços que es facin no serà mai res fructuós; i jo, d'un projecte estèril, no en vull formar part.

Atentament.

Lloret, 1 de desembre de 1988

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora
Bartomeu Amengual
Guillem Fiol

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"
Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

Butlletí informatiu N° 60

Novembre/Desembre 1989

Lloret de Vistalegre

CARTA OBERTA ALS AMICS DE L'EDITORIAL MOLL

Benvolgut amic:

Aquests tres darrers anys, el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha negat a l'Editorial Moll el suport genèric a l'edició de llibres en llengua catalana. Aquest suport, que existeix, amb característiques similars, tant a Catalunya com a València i a les Illes Balears, consisteix en la compra d'un cert nombre d'exemplars dels llibres publicats en català pels editors de cada una de les comunitats autònomes.

El Govern Balear ens ha negat

el suport basant-se en el fet que un membre de la família Moll és diputat al Parlament de les Balears, i existeix un decret que els fa incompatibles, a ells i als seus parents, per a contractar amb l'Administració.

Contra aquest decret va recórrer l'Editorial Moll, en la convicció que la condició de parlamentari no ha de suposar cap privilegi per als seus familiars, però tampoc no els ha de comportar cap perjudici; i menys en un cas com aquest, on la concessió del suport genèric es basa en criteris totalment objectius. El

dia 17 d'octubre passat, l'Audiència Territorial de Palma ens va donar la raó amb tota contundència, afirmant clarament que el decret era inconstitucional, perquè limitava arbitràriament els drets dels ciutadans.

Malgrat la claredat d'aquesta sentència, el Govern Balear ha cregut convenient recórrer al Tribunal Suprem, cosa que suposa mantenir durant dos anys més, com a mínim, la denegació del suport a l'Editorial Moll.

No és el moment, per part nostra, de jutjar aquesta actitud del Govern de les Balears. Tampoc no podem dir que aquesta sigui una situació insòlita per a nosaltres. D'ençà que l'Editorial va publicar el seu primer llibre l'any 1934, hem passat per situacions molt dures, i hem hagut d'anar molt sovint contra corrent. Però no podem deixar de declarar que la manca d'aquest suport genèric ens causa un greu perjudici, ja que la dificultat que implica el fet d'editar a Mallorca (no és per casualitat que la indústria editorial es troba concentrada en els grans centres de producció i consum) s'incrementa considerablement si els altres editors reben de la seva Administració unes ajudes que a nosaltres ens són negades.

Per això, hem d'acudir una vegada més al públic lector, que és el suport més autèntic, i l'únic que no ens ha mancat mai al llarg d'aquests 54 anys. Si vostè creu que és necessari que perduri a Mallorca una empresa que manté el seu compromís indefugible amb el progrés de la nostra cultura, compri un o més llibres dels que editam a Editorial Moll. Ajudarà a suplir la manca de suport institucional a la nostra tasca, i ens donarà el millor estímulo per a perseverar en el camí que vàrem emprendre fa tant de temps.

Esperant ésser mereixedors de la seva solidaritat, el daluda ben cordialment, ■

Francesc de B. Moll Marquès
Gerent

OBRES DE PUBLICACIÓ RECENT QUE NO HAN REBUT EL SUPORT INSTITUCIONAL

Biblioteca RADKA

Col·lecció d'obres de prosa literària i divulgació cultural de prestigiosos escriptors contemporanis.

Nº 140. Pere Verdguer. LA GOSSETA DE SIRIUS	700'-ptes.
Nº 141. Joan Castellar-Gassol. LA CONKORKA AMERICANA	700'-ptes.
Nº 142. Josep M. Palau i Camps. PAISATGE DE DUNES	700'-ptes.
Nº 143. Josep Albanell. XEFLIS I MARRINXES	700'-ptes.
Nº 144. Josep M. Palau i Camps. L'INSPECTOR ENSOPEGA	700'-ptes.

Biblioteca LES ILLES D'OR

Biblioteca de literatura, història i ciències de les Illes Balears.

Nº 141. Joan Mas Bauçà. CAVALLET QUAN ERES JOVE	480'-ptes.
Nº 143. Manuel Picó. SES MEMÒRIES D'UN RECLAM	480'-ptes.
Nº 144. Pere Moroy. RONDALLES PELS QUI ELS AGRADEN BLANQUES	480'-ptes.
Nº 145. Victòria Ramis d'Ayreflor. CENDRES AL VENT	480'-ptes.

Col·lecció BALEGUERA

Col·lecció de textos poètics d'autors catalans contemporanis.

Nº 38. Miquel Ferrà. A MIG CAMÍ	650'-ptes.
Nº 39. Antoni Vidal Ferrando. RACÓ DE N'AULET	475'-ptes.
Nº 40. Miquel Àngel Llauger. L'ARENA DE L'AMOR	400'-ptes.
Nº 41. Jaume Pomar. CARISMA DEL DESERT	480'-ptes.
Nº 42. Jaume Mateu. BOTONS DE FOC	400'-ptes.
Nº 43. Xavier Pérez i Torio. ETERI COS D'INTRIGA	400'-ptes.
Nº 44. Josep Aubareda. ESPILL DE POPA	400'-ptes.
Nº 45. David Jou. TRANSFIGURACIONS	400'-ptes.
Nº 46. Antoni Vidal Ferrando. A L'ALBA LILA DELS ALOCS	400'-ptes.

Col·lecció ELS TREBALLS I ELS DIES

Nº 27. Bartomeu Torres Gost. EPISTOLARI DE MIQUEL COSTA I LLOBERA I ANTONI RUBIÓ I LLUCH A JOAN ESTELRICH	3.900'-ptes.
Nº 28. Sebastià Trias. HISTÒRIA DEL PENSAMENT A MALLORCA	2.725'-ptes.
Nº 29. Pere Xamena i Francesc Riera. HISTÒRIA DE L'ESGLÉSIA A MALLORCA	3.900'-ptes.
Nº 30. Miquel Gayà. HISTÒRIES I MEMÒRIES	1.750'-ptes.

Col·lecció TOMIR

Nº 9. Joan Mascaró. LLÀNTIES DE FOC DE LES ESCRITURES I SAVIESA DEL MÓN	1.900'-ptes.
Nº 10. Sussi Morell. ARA QUE JA NO ÉS AMB MI	795'-ptes.
Nº 11. Antoni Riera. CENT I TANTES TONADES TRADICIONALS DE MALLORCA	1.100'-ptes.

MANUALS D'INTRODUCCIÓ A LA NATURALESA

Nº 6. Joan Mayol. RÈPTILS I AMFIBIS DE LES BALEARS	1.400'-ptes.
Nº 7. Bartomeu Bosch. INICIACIÓ A L'APICULTURA	700'-ptes.

MONOGRAFIES CIENTÍFIQUES

Nº 4. Xavier Bellés. FAUNA CAVERNÍCOLA I INTERSTICIAL DE LA PENÍNSULA IBÈRICA I LES ILLES BALEARS	3.650'-ptes.
---	--------------

Col·lecció TITELLES

Textos de narrativa i teatre, destinats al públic infantil

Nº 5. Elisabet Abeyà. EL NANET COLORAINA I MÉS SORPRESES. Il·lustracions de Luis Jover	340'-ptes.
--	------------

José Luis VILA-SAN-JUAN: "Manú, una vida peligrosa". Col. Autores Españoles e Hispanoamericanos. Editorial Planeta. Barcelona, 1989.

"Manú, una vida peligrosa" és la història d'un home que ha assassinat a set persones, ha estat proxeneta, mafiós, contrabandista de homes i armes, ha conegut una desena de presons estrangeres i altres tantes espanyoles, traspasat l'oceà Atlàntic com a polissó infinitat de vegades, se n'ha casat quatre, sense divorciar-se'n cap, i (a part d'això) ha tingut nombrosíssimes aventures amoroses.

La mescla de brutalitat i sexe d'aquesta narració es veu pal·liada per la tendresa del propi personatge, qui, encara que no vulgui reconèixer-ho, en foca sentimentalment la seva vida. Pareix increïble, però l'autor ha desentranat la llum i la calor, humans, nítids, que coexisteixen en la seva intimitat.

El protagonista és viu. Es diu Manuel González Verdún i utilitza el malnom de Manú. Precisament aquest curt malnom fou el títol de la novel·la de Cristóbal Zaragoza que guanyà el Premi Ateneo de Sevilla 1975, de la qual s'han venut més de 100.000 exemplars. Però qui llegix aquest llibre de Vila-San-Juan comprovarà que no es tracta d'"una segona part". Es un

Llibres

relat absolutament nou i inèdit de casos que en 1974 no podien passar la censura (o que no venia publicar llavors) i altres que li han ocorregut en aquests darrers catorze anys.

Un refrany turc assegura: "L'home és més dur que el ferro, més fort que una pedra i més fràgil que una rosa". Aquest és el Manú les activitats del qual ens relata l'autor d'aquest interessant llibre on l'aventura i el perill s'uneixen a l'erotisme, per un costat, i a l'amor càndid i a la puresa, per altre.

Jaume ORDINES / Mateu RIGO: "Col·lecció 'Això era i no era'". Editorial Moll. Palma, 1987.

Aquesta col·lecció presenta distintes adaptacions il·lustrades de les "Rondaies Mallorquines" de Mn. Alcover, preparades per Jaume Ordines i Mateu Rigo, per a ésser usades com a material didàctic, segons l'edat de l'infant. A parer dels autors:

"Amb infants que encara no saben llegir -quatre, cinc anys- es poden contar les distintes rondalles a la vegada que es mostren les il·lustracions i es fan preguntes de comprensió. Tam

bé es poden fer preguntes perquè expliquin les il·lustracions. Es tracta, en definitiva, de conversar amb l'infant, fer que s'expressi i que conseqüeixi fluïdesa en el parlar.

"Quan ja saben llegir, poden entrar en contacte amb el llibre sense necessitat de l'adult. Tanmateix és bo que el pare/mestre proposi preguntes de comprensió lectora després que el fill/alumne hagi llegit els llibres. Una vegada llegides i/o treballades les rondalles, es poden utilitzar per exercitar la velocitat lectora. Creiem que llegir texts molt coneguts per l'alumne és un bon recurs didàctic per aconseguir velocitat i seguretat en la lectura".

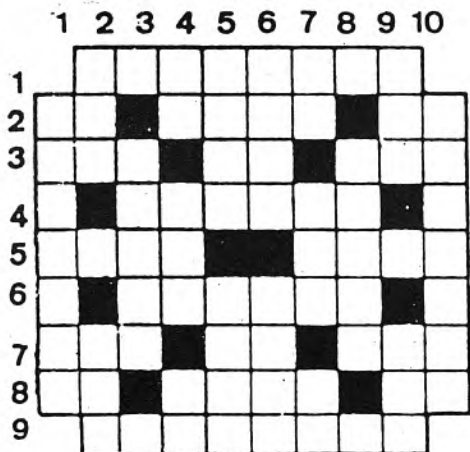
Per a facilitar un posterior aprenentatge de l'escriptura, els autors han fet tots els llibres amb lletra enllaçada per tal que l'alumne vegi les paraules tal com ell les haurà d'escriure. També, i amb la mateixa intenció, no han tallat cap paraula a final de línia. Després de cada rondalla hi ha un dibuix de la mateixa temàtica perquè l'infant el pugui pintar de colors, un vocabulari referent a la rondalla, explicació de les locucions que hi apareixen i algunes orientacions didàctiques.

Títols disponibles:

1. La cova de la bruixa Joana.
2. En Joanet cameta-curta i les tres capsetes.
3. El nas de dos pams.
4. En Pere Grill.
5. Na Joana i la fada Mariana.

S'ESTANC
tabacs, revistes
i papers

ENCREUAT

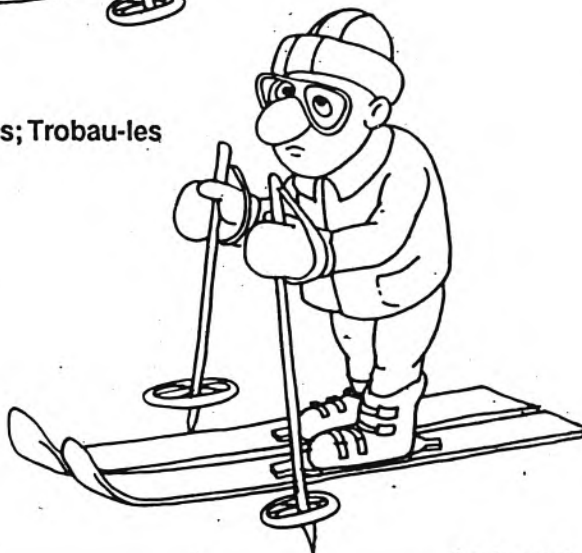
ENCREUAT: HORIZONTALS. - 1: Cares grosses. 2: Riu italià. Comèdia de Molière escrita el 1.668. Ordre ministerial. 3: Còlera, ràbia. Preposició. Extremitat superior de les aus. 4: Persona que conrea les terres d'altri i se reparteix amb ell els fruits. 5: Vall del Pirineu. La muntanya més alta de Formentera. 6: Setmanari d'Inca, un dels més antics de la Premsa Forana, amb més de deu anys. 7: Nom de dona. Numeral. Propietari. 8: Afirmació. Numeral. Terminació verbal. 9: Dos llits col·locats un damunt l'altre.

VERTICALS. - 1: Amic etem d'Orestes, casat amb Electra. 2: Organ motor del cos. Dolent, traïdor. 3: Estimada. 4: Déu d'Egipte. Institut Nacional d'Indústria. Nàusea. 5: Un arbre. Mútuament unit, acostat, tocant-se. 6: Es de color vermell. Un ordinal. 7: Abreviatura de senyor. Ocell dels casuàrids que pot tenir fins a 2 m. d'alçada. Terminació verbal. 8: Ria de Galícia. 9: Unitat monetària del Perú. Masia, casa de camp catalana. 10: Municipi mallorquí.

Diario de Mallorca

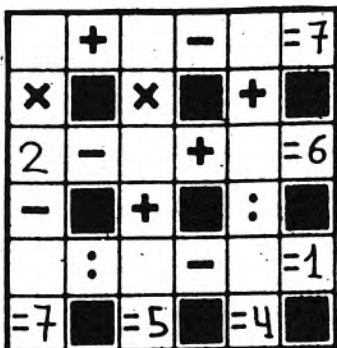

7 diferències; Trobau-les

7 Setmanari

PROBLEMA MATEMÀTIC

LLEGIU

ES PI GROS

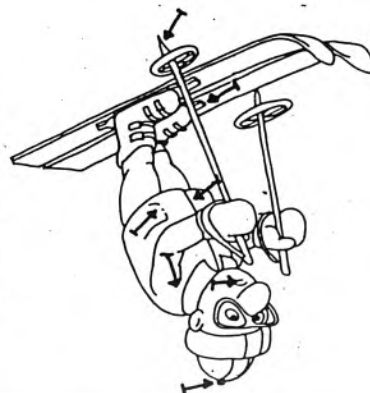
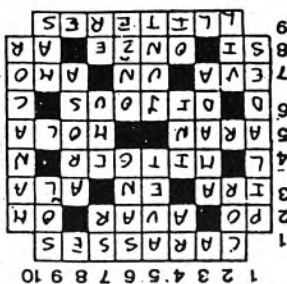
Lloret de Vista Alegre

SOLUCIONS

h=	s=	t=
1=2	-3	:4
:	+	-
6=5	+1	-2
+	x	x
±=3	-2	+8

La primera paraula que pronunciarà aquest nin serà en mallorquí.

Els infants que ara neixen a la nostra illa són ciutadans del món per dret propi. La paulatina desaparició de les fronteres, l'expansió dels mitjans de comunicació i l'agilització dels transports, posaran a l'abast de tots aquests infants la possibilitat de visitar o de fixar la residència a qualsevol lloc del món. Per tot això no hi ha res tan important com

oferir-los, des de molt petits, la possibilitat que siguin vertaderament conscients de la seva pròpia identitat i que puguin sentir-se dignes hereus de tota la riquesa de la nostra cultura. La normalització de la nostra llengua i el coneixement de la nostra cultura és l'únic camí perquè puguin aconseguir-ho. La nostra obligació, evidentment, és facilitar-los-ho al màxim.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA